

a budapesti színházak korszerűsítésének programját

Miért kell lebontani a Nemzeti Színházat?

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén többek között a budapesti Közegészségügyi Járványügyi Állomás tájékoztatója alapján megvizsgálták az üzemi foglalkozási betegségek alakulását.

A KÖJÁL adatai szerint Budapesten a múlt évben összesen mintegy 4000 foglalkozási megbetegedést jelentettek be. Ez a szám a megelőző évhez viszonyítva körülbelül 20 százalékos csökkenést mutat. A legnagyobb arányban — s ez immár 20 év óta tapasztalt jelenség — a különböző bőrbetegségek fordulnak elő, s főként az építő- és építőanyagiparban gyakori ez a foglalkozási ártalom.

Az üzemi megbetegedések

„ranglistájának» második helyét az úgynevezett elektro-oftalmia — szembetegség — foglalja el. Általában az elektromos hegesztésnél fordul elő ez az ártalom, az ultrabolya-sugár hatására. Ezzel kapcsolatban a végrehajtó bizottság felhívta a figyelmet: a sok fotoelektrikus szembetegség elkerülhető, ha a dolgozók mindenütt megfelelő minőségű védőszemüveget használnak. Az ólommérgezések száma a múlt évben több mint 50 százalékkal csökkent, a bejelentett szilikózis megbetegedések is aránylag csekély számban fordultak elő, s ezek nagy része is korábbi eredetű. A kohó- és gépipari miniszter, valamint az építő- és építőanyagipari miniszter legutóbb jelentős utasítást adott ki a porártalom megelőzésére, ennek hatása természetesen csak később jelentkezik majd számottevően.

A fővárosi egészségügyi szervek állandóan figyelemmel kísérik az üzemi megbetegedések alakulását, s szükség esetén érélyes intézkedésekkel veszik elejét a további ártalmaknak. A múlt évben például 18 üzem működését függesztették fel ideiglenesen, s a mulasztást elkövető vezetőket pénzbírsággal sújtották.

A végrehajtó bizottság ülésén hangsúlyozták: a foglalkozási ártalmak megelőzésében fontos szerepük van a műszaki és gazdasági vezetőknek, az ő feladatuk olyan munkakörülmények kialakítása, ami lehetővé teszi a megbetegedések további lényeges csökkentését. Elengedhetetlenül fontos a dolgozók tevékeny részvétele is, amit elsősorban magasabb színvonalú munkavédelmi oktatással lehet elérni.

Megvitatta és jóváhagyta a végrehajtó bizottság a tanácsi felügyelet alatt működő fővárosi színházak korszerűsítésének több éves programját is. A tervek szerint az elkövetkező öt évben mintegy 60 millió forint költséggel igen jelentős felújításra, illetve beruházásra kerül sor.

hét színháznál.

A József Attila Színházat, az egyetlen peremkerületi létesítményt körülbelül 20 millió forint értékű beruházásból bővítik. A korszerűsítés főképpen az előcsarnokra, a színpadra, az öltözőkre és az üzemi fő helyiségekre terjed ki. Az Állami Bábszínház belső elrendezése sem felel már meg a követelményeknek. Itt 20 millió forint értékű építkezéssel mintegy 180-nal növelik a nézőtéri helyek számát. A Thália Színház fejlesztésének tervei rövidesen elkészülnek. Felújításra kerül a színház nézőtere, színpada és öltözői. Az Irodalmi Színpadnál bővítik az előcsarnokot, az egyéb korszerűsítést pedig emeletraépítéssel oldják meg. A Vidám Színpadnál öltözők, mosdóhelyiségek épülnek, új zsinórpadlást létesítenek, s korszerűsítik a fűtő- és szellőzőberendezést. A Kis Színpadnál az előcsarnok megfelelőbb kialakítását tervezik, a Madách Kamaraszínház felújítási tervében az udvari homlokzat tatarozása, a felszerelések és berendezések korszerűsítése szerepel.

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTÁLYOZÁS	
Szerző: _____					
Cím: <i>Jóváhagyta a fővárosi tanács VB a budapesti színházak korszerűsítésének...</i>					
Forrás: <i>Nagy Nemzet</i>					
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)	Tárgy	792
	<i>1964. febr. 20.</i>			Hely	
				Idő	
				Személy	
				Helyszám	<i>"1964"</i>

A végrehajtó bizottság több oktatási jellegű beruházás programját is jóváhagyta. Ezek között szerepel a soroksári Hősök terén felépülő 16 tantermes általános iskola, a XI. kerületi Fraknó utcai, valamint a XV. kerületi Dózsa György úti gimnázium megvalósítása.

*

A fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén — ahol a színházak korszerűsítésének problémáját is megtárgyalták — határozatban mondták ki, hogy *Budapesten az új Nemzeti Színház létesítésén kívül további színházépítést jelenleg nem terveznek.*

A tanács illetékesei a *Magyar Nemzet* munkatársának ismételt hangsúlyozták, hogy a *jelenlegi Nemzeti Színház lebontása feltétlenül szükséges.* Szükségessé teszi a lebontást az, hogy a színház épülete — amely a múlt században, 1875-ben is provizorikus jelleggel, maximum 50—60 éves használatra alkalmasan épült —, ma már *igen elavult.* Ha a régi Nemzeti Színház felújítása mellett döntöttek volna, rendkívül nagy költségekkel sem segíthettek volna azon az egyáltalán nem elhanyagolható körülményen, hogy *az építészeti felújított színház is korszerűtlen maradt volna.* Ma a Nemzeti Színház nézőtere, színpada, színpad mögötti része, teljes technikái felszerelése elavult, és ezen sem tartozás, sem részleges átépítés nem segíthetne. Így sok pénzért olyan színházépületet újíthatnánk fel, amely *egyetlen részletében sem volna igazán megfelelő, sem méltó az ország első, legrangosabb színházához.* Ezért döntöttek a Nemzeti Színház lebontása mellett.

Ami pedig éppen most teszi időszerűvé a lebontást, a fő-

város közlekedésének problémáival függ össze. A Nemzeti Színház az egyik egykori Duna-ág helyén létesült, bizonytalan hordaléktalajon. Ha tehát most, a *metróépítés idején* is fenn akarnánk tartani a Nemzetit, igen nagy költségekkel, nagy technikai erők felsorakoztatását igénylő munkákkal kellene *alátámasztani* az épületet. Mivel azonban a színházépület tartós fenntartása nem gazdaságos és színháztechnikailag, kulturális szempontból sem ideális, a metró építések időszerűvé válik a lebontása. Így a földalatti építése is eleve kevesebb munkát és költséget igényel.

A Nemzeti Színház épülete ugyanakkor már most *nehézíti* mind a Nagykörúton, mind a Rákóczi úton a *felszíni közlekedést* is. A főváros egyik legforgalmasabb keresztezésének korszerűsítése, a *kétszintű közlekedés kialakítása pedig* — amit parancsolva megkövetel a rohamosan növekvő utcai járműforgalom — *már a következő évek terveiben, a metró építésétől függetlenül is szerepel,* s ez, ha a Nemzeti épülete a helyén marad, gyakorlatilag megoldhatatlan.

Mindez együtt magyarázza meg, miért hasznos és célszerű, hogy a Nemzeti előreláthatólag legkésőbb az év végéig feltétlenül bezárja kapuit. *A tervek részletes kidolgozása most folyik* arról, hogy pontosan mikor tartja utolsó előadását a régi épületben a Nemzeti Színház, mikor tud átköltözni a jelenleg felújítás alatt levő volt Petőfi Színház Nagymező utcai épületébe, majd később, valószínűleg átmeneti időre az Izabella téri épületbe, s hol, mikorra, milyen tervek alapján épül fel az új, minden részletében korszerű Nemzeti Színház.